

VEČERNI LIST

Posamezna številka 30 vln.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 30 vln.

Cene po pošti

za celo leto . . . 50.—

za pol leta . . . 25.—

za tretje leto . . . 15.—

za 1 mesec . . . 5.—

Za Ljubljano vsak dan 1/20

Prejatelji in naročniki

Kopitarjeva ulica št. 11

Uredn. telefon št. 100

Dr. Brejc popravlja grehe dr. Žerjava.

Prekmurje so hoteli ločiti od Slovenije.

Ljubljana, 27. februarja. Včeraj ob 3. uri popoldne je dr. Brejc prevzel vodstvo deželne vlade. Moral je hitro na delo, da prepreči veliko škodo, ki je grozila deželi še zadnji trenutek.

Dne 19. decembra l. l. je bivša liberalno-socialistična vlada sklenila, da se Prekmurje loči od Slovenije. Dr. Žerjav je imel nalogo to izpeljati. Ker so ga dogodki prehiteli, je hotel dr. Žerjav še zadnji hip izvesti to naredbo, ki naj bi postala pravomočna s tem, ko izide v Uradnem listu. Tik pred izdajo lista je dr. Brejc ustavil tiskanje ter s tem preprečil, da prekmurci Slovenci že danes niso ločeni od ostale Slovenije.

Dr. Pestotnik, prijatelj dr. Žerjava, je bil imenovan za načelnika urada za stvarno demobilizacijo. Ta mož je uradoval tako, da je razpolagal brez sklepa komisije na debelo ogromno premoženje, ki je na-

kopičeno v skladiščih tega urada. Dr. Brejc je tega gospoda, ki je hotel vse izprazniti, takoj odstavil. Dekret je prejel dr. Pestotnik v roko ravno pri sebi. Seje je bilo takoj konec in s tem tudi kupčij. Do nadaljnjega se ne sme niti ena stvar izvoziti iz skladišča demobilizacijskega urada.

Dr. Žerjav je po svojem prijatelju dr. Fettichu hotel s pomočjo spremenjenega statuta deželno banko spraviti pod liberalen klobuk. Tudi to nakano je dr. Brejc še včeraj zadnji hip mogel preprečiti.

Storil je dalje korake, da se razveljavijo vsi protizakoniti ukrepi dr. Žerjava, ki je razpuščal njemu neljube občinske odbore.

Pozdravljamo te ukrepe novega predsednika, ki daje ljudstvu jamstvo, da bo zavladala odločna volja v brambo ljudskih koristi na podlagi zakona.

Italijanske spletke proti Jugoslaviji.

Italija se poslužuje D'Annunzia.

LDU Kotor, 26. febr. Kakor se poroča iz Cetinja iz zanesljivega vira, vzdržuje D'Annunzio sporazumno z italijansko vlado nereda v Črni gori. Njegovi emisariji organizirajo izmed Arnavtov, nekaterih narodnih izdajcev in preoblečenih italijanskih vojakov, bande, ki naj pod krinko upora nezadovoljnega naroda skušajo prepričati svet, da je narod sam nasprotnik združenja in da hrepeni po povratku razkralja Nikole. D'Annunzio zalaga te bande v obilni meri z denarjem, obleko in živili.

LDU Reka, 26. februarja. D'Annunzio

zbira okoli sebe vse elemente, kateri rujejo proti državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, zlasti podpira gmotno in moralno Ivico Franka in dr. Sachsa, ki se shajata pogosto z njim. Tesne zveze ima tudi z drugimi rovarskimi organizacijami, ki spletkarijo proti združenju Macedonije z Jugoslavijo. Na ta način pripravlja nove spore na Balkanu pod protektoratom italijanske vlade, katera upa na ta način gospodarsko in politično zagospodariti na Balkanu.

Italija spletkari pri naših sosedih.

LDU Beograd, 26. februarja. Po vestih iz Pariza so tamošnji italijanski krogi sklenili, naj italijanska mirovna delegacija podpira razne neupravičene želje in za-

hteve Mažarov, Rumunov in Bolgarov, da bi s tem škodovala Jugoslaviji. Politični krogi ostro obsojajo to nelegalno postopanje italijanskih državnikov.

Boji med Italijani in Albanci.

LDU Skadar, 26. februarja. Med Italijani in Albanci, pristaši novega narodnega pokreta, je prišlo do spopadov. Rezultat bojev še ni znan. Albanci razpolagajo z dobro opremljenimi četami. Radi teh spopadov vlada v Rimu veliko razburjenje. Politiki

so priredili že več konferenc. Socialistični poslanci zahtevajo od vlade, najjenja s svojo pustolovsko politiko, ker italijanski narod ne mara biti več igrača v rokah nekaterih politikov.

Kdo so tihotapci in verižniki?

Maribor, 26. februarja. Ali je znano merodajnim faktorjem, kam gredo vsa tista mrtva teleta in prašiči, ki prihajajo iz Ptujja do Maribora kot prtljaga ali drugače na naslov »progovne sekcije v Mariboru«? Ali je znano, da kupuje neki inšpektor juž. žel. Aufrecht z Dunaja okoli Maribora, Ptujja itd. svinje, vole, teleta itd. potom svojih agentov, katera živina prihaja na

progovno sekcijo v Maribor — in potem — potem kam?! — Ali je znano, da ženejo po cestah iz Štajerskega in Prekmurja v Nemško Avstrijo polno živine, »prepovedane bлага«, a da orožniki nečejo nič videti, ker ako orožniki zasačijo tihotapce, dobe verižniki izvoznico, orožniki pa nos! — — —

Wilson ne odneha.

LDU Berlin, 26. febr. (CTU) Kakor poroča »Herald«, bo Wilson v kratkem predložil senatu spomenico o jadranskem vprašanju. Wilson je prepričan, da bo pridlo njegovo stališče pri posvetovanjih v Londonu in Parizu. On je odločen, da se prej odpove ratifikaciji mirovne pogodbe, kakor bi odnehal v jadranskem vprašanju.

LDU Beograd, 26. febr. Italijanska vlada je izjavila šovinističnemu italijanskemu listu željo, da bi pisalo o Ameriki in predsedniku Wilsonu zmerneje, ker more Amerika za vedno odtegniti Italiji kredit in dovoz živil.

Mažari nočejo podpisati mirovne pogodbe.

LDU Beograd, 26. febr. Iz Mažarske širijo letake, v katerih se veli, da more Mažarska mirne duše odbiti podpis mirovne pogodbe, češ da je ententa bolelna in neslojna ter da ne more izvesti svojih sklepov. Brezobzirno poudarjajo letaki, da

bi bilo za Mažarsko nečastno podpisati mir z Rumunijo, Češkoslovaško in Jugoslavijo. Izpraznijo naj se prej mažarski kraji, potem se bodo dalje razgovarjali.

Mažari proti Jugoslaviji.

LDU Beograd, 26. februarja. Na nekaterih točkah ob naši meji so Mažari ponovno zbrali veliko množino svojega vojaštva. Obstoji tedaj nevarnost, da mažarski beli gardisti udero preko naših meja.

Nova vlada.

LDU Beograd, 26. febr. Na snočnji seji ministrskega sveta so nekateri ministri poročali o stvarih, ki leže v njih delokrogu. Minister za finance je podal poročilo o finančnem stanju.

LDU Beograd, 26. febr. Včeraj se je vrnilo iz Zagreba več narodnih poslancev, pripadajočih Narodnemu klubu. Dospel je tudi minister Roškar, da prevzame svoje posle.

Širite »Večerni list«!

Propalost do dna.

V Ameriki izhaja časopis »Glas svobode«, glasilo svobodomiselnih Slovencev, torej veren bratec naših liberalnih in socialističnih listov. Od svojih kranjskih bratcev se v svoji svobodomiselnosti in brezverstvu prav nič ne razločuje, le da svoja svobodomiselnost načela in svoje končne namene veliko bolj odkrito razgalja kot naša svobodomiselnost, kakor »Napreje«, »Ljudski glas«, »Domovina«, »Delavec« itd. Pri nas si še ne upajo, ker se boje za svoje naročnike.

Omenjeni »Glas svobode« je prinesel v 10. št. dne 3. februarja t. l. tako podel, do skrajne sirovosti podivjan članek o katoliških verskih resnicah, da si komaj upamo ponatisniti glavne poteze tega pamfleta. Iz celega članka pa odseva, da ga je mogel pisati le človek, ki je moralno popolnoma propal, ki nima v sebi ne le trohice poštenosti, temveč niti najnavadnejšega takta.

Vsi vemo, da je bila skozi vsa stoletja katoliška Cerkev s svojimi verskimi resnicami in skrivnostmi največja pozitivna gonilna sila za duševno in socialno prerajanje Evrope, da verske resnice in skrivnosti stoje neomajno nespremenjene kljub najhujšim bojem in broji skozi vsa stoletja na milijone vernikov, da se ravno danes najizbranejša angleška in tudi francoska inteligenca vedno tesneje oklepa katoliških resnic in skrivnosti, da so celo ruski boljševiki popolnoma preosnovali svoje mnenje o verstvi, mi vemo, da celo veliki svobodomiselniki duhovi, ki sodijo nepristransko o katoliški veri, občudujejo to ogromno duševno organizacijo in njen vpliv na človeštvo brez oborožene armade, mi se dalje zavedamo, kako vsem tem resnicam daje praktičnega življenja in izvajanja ravno največja naša skrivnost, žarišče katoliškega mišljenja in življenja, to je presveta Evharistija.

In sedaj pride propal človek, ki niti malo ne pozna katoliških resnic, in kateremu se niti ne sanja, kako je veren človek s tisoč nitmi zvezan s svojo vero, ki mu daje v trpljenju, križu in obupu največjo moč, ter mu brzda zanj pogubne strasti, pa pride sirov človek in napiše članek v svobodomiselnem glasilu, da se dostojnemu ne samo vernemu človeku gabi.

Tako n. pr. piše:

»Sveta izpoved je bila tista magična sila, ki je tolikokrat že pripeljala v posvečene grajebljive roke velike dedščine, velike darove itd., skozi okenca spovednic

so se prejemale poročila rimskih episkopov.«

Ali:

»V začetku se je dajalo pobožnim vernikom vino in kruh. Tekom časa so gospodje fajmoštri spoznali, da bo šlo vse k zlođu, če se ne bo na kak način omejilo tega zakramenta. Odpravilo se je vino in povedalo vernikom, da je v božjih očeh ravno isto, če uživajo verniki samo Jezusovo meso ali pa tudi njegovo kri. Verniki so se držali pač nekoliko kisle, toda morali so se podati in se odpovedati »free drinku«. Za gospode fajmoštre je ostala stvar seveda po starem in oni še dandanes rjaredo pri vsaki maši dostojen požirek, dočim verniki istočasno požirajo slino. Tudi kruha se je začelo dajati čimdalje manjše porcije, dokler se ni iznašlo pečenje tenkih pšeničnih listkov, katere se rabi še dandanes. Jezusa Kristusa nikakor ne moremo smatrati za boga, ali sina božjega.«

In dalje:

»Gospoj Edinosti naj še enkrat ponovimo, da smatramo vse obnede naših in drugih fajmoštrov za povsem navaden rokus-pokus ali stoo odstotni humbug. Nikdar ne bomo verjeli, da postane kosček testenine živi nebeški bog, če se ga dotakne kak fajmošter s svojim svetlikajočim nosom.«

In končno:

»Omenimo pa naj, da so čitatelji Glas Svobode po veliki večini duševno prosti ljudje, kateri nikakor ne bodo pogrešali svetih popotnic in popotnikov.«

Ni naša naloga braniti katoliško resnico pred tako propalico, pač je naša dolžnost opozoriti vse katoliške Slovence in predvsem verno delavstvo, kam vodi svobodomiselnost in kaj je njegov končni namen. Zakaj, nikar se ne motimo: Naše domače svobodomiselnost ni za picico bolj drugačno od ameriškega »Napreje« je že parkrat pokazal isto pot kot »Glas svobode«.

»Glas svobode« je tisti ameriški slovenski list, ki za socialističnega voditelja Etbina Kristana dela največjo reklamo. To je list, za katerim stoji socialistična struja med ameriški slovenski delavci.

Socialna demokracija s svojim svobodomiselnostvom se je tu pokazala kot stranka najhujšega sovražstva proti Bogu in Kristusu. Vera je zasebna stvar, to geslo velja le za neumne tepce. Slovensko delavstvo, hočeš še dalje tlačiti ljudem, ki imajo toliko vere ko njihov pes?

Vse, kar je poštenega, pozivljamo v boj proti razdirajočemu svobodomiselnosti!

Zapuščina dr. Rogulje

Ob prerani smrti dr. Petra Rogulje, ki je v polnosti svoje moči in sredi naporne dela za vero in ljudstvo zatisnil svoje oči za vedno, se je otvorila v naših vrstah praznina, ki jo bomo težko izpolnili. Pokopnik nam je pokazal železno energijo, globoko voljo v proučevanju javnih razmer in graditvi čim boljših pogojev za naše narodno življenje. On je potoval in proučeval, prihajajoč v stik s pravim življenjem. In v življenju in ob smrti je želel, da naj bi čim večje število naših inteligentov študiralo v inozemstvu socialno-politične šole in ustanove naprednih narodov. Mi se ne moremo ubraniti njegovi želji ter želimo njegov spomin počastiti s tem, da vsako leto pošljemo vredne sinove na nauke v tujino. Starešine akademskih katoliških društev so se odločili, da bodo vsako leto nabirali denarne darove ter pozivljajo takoj vse prijatelje, spoštovatelje in somišljenike pokojnikove, naj prispevajo denarne doneske v zaklad, ki bo nosil ime: »Zapuščina dr. Petra Rogulje«. Pod tem imenom naj se pošilja denar na dr. Stjepana Markulina v Zagrebu.

Naša zunanja politika.

LDU Beograd, 26. februarja. Zastopnik ministra za zunanje posle, dr. Spalajković, je izjavil nekemu tujemu dopisniku: Zunanja politika nove vlade ostane ista kakor doslej. Smatramo za svojo dolžnost, da še

nadalje utrjujemo vezi med nami in zavezniki, zlasti kar se tiče jadranskega vprašanja. Pri tem zaupamo na pravičnost zaveznikov.

Ententa in Nemčija.

LDU Berlin, 26. februarja. (DunKU) »Achtuhr-Abendblatt« javlja iz Bazla: Kakor poroča »Pressinformation« iz Londona, je londonska konferenca sprejela predlog Francije, da se odkloni prošnja nemške vlade po obsodbi zavezniških državljanov zaradi vojnih zločinov. Ta korak se uteemeljuje s tem, da so zavezniške države postale žrtev zavratnega napada nemškega in avstrijskega militarizma in da so bile upravičene že v silobranu preprečiti z vsemi sredstvi opustošenje napadene domovine.

Politične novice.

+ Za sestavo nove deželne vlade. — Predsednik deželne vlade za Slovenijo dr. Brejc je povabil Jugoslovansko demokratično stranko in Jugoslovansko socialno-demokratično stranko, da izjavita, če sta pripravljena sodelovati v novi deželni vladi za Slovenijo. Ako stranki pristane na načeloma na stališče sodelovanja v deželni vladi, uvede predsednik potrebna pogajanja med vsemi tremi strankami zaradi razdelitve resortov in nominiranja kandidatov za posamezna poverjeniška mesta. Postopek za sestavo nove vlade se bo pospešil.

ker je iz stvarnih razlogov nujno potrebno, da dobe posamezna poverjeništa čim hitreje svoje odgovorne sefe.

+ **Preklicana odredba.** Dr. Žerjavu se je primerilo, da je moral tik pred slovesno preklicati sam svojo odredbo. Dne 5. l. m. je oznanil, da se ima občina Selce razdeliti. Dne 20. t. m. pa je dr. Žerjav moral to naredbo preklicati, ker se je v Selški dolini vse uprlo proti njej. Preklic priobčuje današnji uradni list. V tem slučaju je dr. Žerjav sam uvidel nesmisel svojih absolutističnih odredb.

+ **Gospod Kristan je razkašen in se ne smeje več.** Ta vtis dobi hladnokrvni opazovalec, ki čita zadnji »Naprejs«. V svojem srdu pa je gospod Kristan premalo premišljen. Zgodilo se mu je, da nam očita pisanje o prikliki, ko je dijak zastupil dijaka. Tedaj smo obsojali ta čin, ki je posledica »moderne« vzgoje naše mladine. In gospod Kristan nam to zameri ter očita »raheljsko delo«, za katero je pokora le v dejanju Judeži Iškarijota. — Javnost si bo sama znala napraviti sodbo o tem, kdo je surov. Nesrečno politiko ministra Kristana čutimo vsi, premogariji, železničarji in sami socialnodemokratski strankarji. Če to ugotovimo, smo surovi. On pa, ki vlačí mrlice na dan, nesrečne ljudi, ki se ne morejo braniti, on pa je kavalir! Gospod Kristan, ta polemika Vam ni v čast in ne dokazuje drugega, kakor da Vam manjka stvarnih odgovorov. Pomirite se, pa homo govorili. Verujte, da je nam in vašim sodrugom prijetnejši Kristan, ki se smeje, ko Kristan, ki psuje.

+ **Iva članek o verižništvu,** ki se je razpaslo po celim svetu in o katerem smo včeraj prinesli nekaj sličic iz Budimpešte, je odgovoril list gospoda Antona Peska. Odgovoril je na način, ki kaže, da mu je hujša osebnost gonia političnih nasprotnikov ko pa boj proti verižništvu. Zato pravimo mi: Poznamo na primer gospoda, ki je bil pred vojsko skromen učitelj, med vojsko skromen in priden časnikar, ki pa je danes bogat mož in lastnik banke. Če se hoče »Jugoslavija« pečati z njim, nam je prav!

+ **Ogrski socialisti vstopijo v vlado.** Ogrski notranji minister Benitsky je je dni povabil k sebi voditelje socialnih demokratov in jim izrazil željo, da bi vstopili v sedanji kabinet. To želi vlada iz dveh razlogov: Prvič bi s tem ugodili entiteti, ki želi koncentracijske vlade, drugič pa upajo, da bo industrijsko delavstvo pokazalo več volje za delo, ako se izboljša razmerje med vlado in njegovo stranko. Vlada pa stavi socialni demokrati tri pogoje: prvič se mora le-ta odreči boljševizmu, drugič mora priznati integriteto ogrske države, tretjič mora kolikor mogoče odpraviti od sebe židovski življenjski. Socialnodemokratski voditelji so prva dva predloga takoj sprejeli, proti tretjemu so ugovarjali, nakar ga je vlada opustila. Pričakovati je, da se socialisti v najkrajšem času pozovejo v vlado.

Norveška v zvezi narodov.

LDU Kristijanija. 26. februarja. (Dun. KU.) Jutranji listi javljajo, da je pristojni odsek stortinga (norveška ljudska reprezentacijska zbornica) z 10 glasovi proti 2 glasovoma priporočal vstop Norveške v zvezo narodov.

Dnevne novice.

— **Vojaški nabori l. 1896—1900** so odloženi. Pač pa se morajo mladeniči teh letnikov zglasiti, kakor je bilo razglašeno.

— **Kako skrbje za prehrano delavcem.** Iz Stražišča: Pri nakupovalni zadrugi, prejšnji vojni zvezi ni reda. Za mesec februar nam je šele 13. t. m. nakazala moko in sicer samo za polovico meseca. To moko je nakazala v Celju. Pomislite, koliko bo stala vožnja do Kranja, kako drago bodo ubogi delavci morali plačevati moko. Naši delavci ne zaslužijo po 100 do 200 K na teden, temveč žive od brezposelnosti podpre 35 K na teden. Vprašamo, ali se res ne da urediti drugače, kakor dobivati moko iz Stajerske? Najlepše je pa to, da je danes že 26. in moko iz Celja še ni. Cel mesec smo torej brez moke. Delavci se jeze nad nami, češ, da smo mi krivi. Po našem mnenju bi moral prehranjevalni urad skrbeti za pravočasno nakazila moke in drugih živil. — Načelstvo sirsarske zadruge v Stražišču,

— **Sprememba v voznem redu.** Obratno ravnateljstvo južne železnice javlja: Od 1. marca t. l. vozita na progi Maribor—Spilje—Ljutomer poleg sedanjih vlakov še vlaka 50/1801 in 1826a/821a. Prometni časi so razvidni iz stenskega voznega reda. — S 1. marcem se nadalje preuredi kurz direktnih voz Dunaj—Zagreb in Dunaj—Belgrad. Omenjeni direktni vozovi ne bodo več vozili preko Ljubljane, kakor dosedaj, nego se odklopijo že v Celju in bodo vozili od Celja dalje s vlakom št. 39, od Zidanega mosta dalje pa s vlakom št. 510 do Zagreba. Belgrajski voz se nato prikljopi brzovlaku št. 5816. V nasprotni smeri odhajajo direktni vozovi iz Zagreba s vlakom št. 507a do Zidanega mosta, se pre-

stavita v Celje in se prikljopi ekspresnemu vlaku št. 4.

— **Vsem ruskim kružkom na Slovenskem.** Po naših večjih in manjših mestih so se ustanovili ruski kružki. To je bilo tem bolj potrebno, ker je danes Rusija Evropi mnogo bližje nego je bila poprej in so se mnogi naši ujetniki naučili tega krasnega največjega slovanskega jezika. Manjka pa ruskim knjig za pouk. Zato je začela »Rusko-češka jednota« v Pragi izdajati ruske knjige pod naslovom »Naša rječ«. Dosele je izšel ruski abecednik (ruskij bukvar) in prva čitanka (pervaja knjiga dlja čtenija). Poleg tega je izšlo par knjig z naslovom: Zbirko ureja profesor Markovič, lektor ruskega jezika v Pragi, in jo vsem toplo priporočamo, ker je najboljši pripomoček za vse, ki se hočejo učiti rusčine. Naroča se v Pragi: »Naša rječ«, Praha II., Kateřinska ulica 40.

— **Telesne kazni za verižnike in naviljalec cen nameravajo uvesti na Češkoslovskem.** Razen tega je bil v ministrskem svetu stavljen predlog, da se za veriženje z živili uvede smrtna kazen. Stvar še ni rešena, a je gotovo, da se pripravljajo na Češkem za verižnike črni dnevi. Pri nas je bilo pod demokratsko-socialistično vlado batnanje precej v navadi, a ne za verižnike, ampak za kmete. Sedanja vlada naj palico obrne — pa brez usmiljenja.

— **Zavod za izdelovanje seruma proti svinjski kugi** v Mödlingu pri Dunaju je naprosil državo, naj mu dovoli nakup stalnega kontingenta svinj. Zavod se zato obvezuje, da nam bo dobavljial svoj serum in nam v primeru večje kuge poslal svoje strokovnjake, da nastopijo proti bolezni.

— **Kužna spalna bolezen v Dalmaciji.** V občini Opuzena v Dalmaciji se je pojavila spalna epidemija: encephalitis letargica. Bolnik pade v brezčutno spanje in v tem stanju tudi umre. Več vasi je popolnoma zaraženih in nekatere družine so malone izumrle. Zaražene vasi so zastražili. Bolezen so najbrže zanesli italijanski tihotapeci s tobakom.

— **Pegavi legar med ruskimi begunci.** Med ruskimi begunci v Belgradu se je pojavilo 15 slučajev pegavega tifusa. Oblasti so ukrenile potrebne zdravstvene odredbe.

— **Tatvina v Kokri.** Peter Kavčič iz Žej je v noči na 22. decembra l. l. prenočil na Kokri v Pavšnarjevi gostilni, iz hvaležnosti, ker so ga prenočili, je pa Pavšnarju ukradel kolo, 4 rjuhe, 2 odeji in 1 kožo. V Ljubljani so obsodili Kavčiča v 8 mesecev težke ječe.

— **Tatvine.** Francu Cerarju so bile ukradene 3 moške srajce, 2 beli preobleki za blazino, spodnje žensko krilo, sive ženske triko hlače, 2 pisani ženski jopici, 6 malih rjuh in 2 beli brisači. — Trgovcu Ivanu Petriču iz Borovnice je, ko je v neki boljši gostilni kosil, bila ukradena listnica v kateri je bilo 16 tisočakov, 4 ameriškanski dolarji in drugi bankovci; škoda znaša 17.000 kron. — Šivilji Alojziji Špetič iz Siške je bila ukradena denarnica, v kateri je bilo 341 kron.

— **Volkswehroves umoril našega žandarja.** Dne 11. februarja sta patrolirala podstražmoister Rudolf Puhar in poskusni orožnik Alojzij Pečnik v bližini Lipice. Ob četrti na 10. ure ponoči srečata blizu Lipice na cesti 5 ali 6 oseb, med njimi eno žensko, ki so prihajali iz Lipice. Vsi so nosili nahrbtnike. Orožnika sta jih zadržala. Izdali so se kot rudarji in da gredo v Črno. A takoj so se začeli sumljivo gibati in stopati nazaj. Orožnika sta pripravila puške in zaklicala, naj se vdajo. A v tem trenutku je sprožil eden izmed nočne bande večkrat iz samokresa ali pištole in je zadel orožnika Pečnika v pljuča in v desno roko pod komolecem ter ga težko ranil. — Podstražmoister Puhar je začel streljati a vsled teme ni mogel več razločiti oseb, ki so začele bežati. Vsi so se izgubili v smeri, iz katere so prišli. Puhar je peljal orožnika Pečnika proti Vogrčam, poklical ljudi in pomoč ter ga spravil v hišo Lovrenca Kristana. Nato se je odpeljal z vozom v Pliberk in javil slučaj svojem komendantu. Vojaški zdravnik dr. Ipavec se je takoj odpeljal v Vogrče k ranjencu. Izrazil se je, da je poškodba smrtonosna, desno krilo pljuč je prestreljeno. Roka je težko ranjena. Obe krogli sta tičali v telesu. Dne 13. t. m. je dr. Ipavec peljal ranjenega Pečnika z vlakom v bolnišnico v Slovenjgradec. Iz Slovenjgradca smo pa dobili poročilo, da je orožnik Alojzij Pečnik dne 15. februarja v bolnišnici umrl. Ugotovilo se je, da so ti zločinci istovetni s člani pliberške »Heimwehr«-kompanije v št. Andražu v Labudski dolini in sicer so bili zraven: brata Ignac in Jožef Rader, Jožef Wernik, Korat, Klade, Filip Pepel in Stefan Majer. Ženska pa je bila najbrž Julika Fiser. Brodnika Pasterka, ki je pripeljal omenjene čez Dravo in ki je zagrizel nemški kutar, so takoj aretirali. Dognalo se je tudi, da so ti Volkswehrovci nosili nemške letake, v katerih se lažeje o naši državi, da se vse kadi, čez mejo.

— **Drag hmelj.** V Zalcu so se te dni sklepale kupčije za hmelj po 6500 kron za 50 kilogramov!

— **Jugoslovanske in avstrijske krome.** Dne 25. t. m. je na dunajski borzi za 100 jugoslovanskih kron bilo dobiti 150—180 avstrijskih.

— **Valute na zagrebški borzi 26. febr.** Dolarji (100) 13.200, avstrijske krome 50, levi 170, carski rublji 160, češkoslovaške krome 150, angleški funti 450, francoski franki 975, marke 175, lire 765, leji 175, 20 kron v zlatu 485, napoleoni 480, turški funti v zlatu 520.

Ljubljanske novice.

lj **Vodstvo VLS za Ljubljano** ima danes zvečer ob 20. uri v čitalnici Jugoslovanske tiskarne III. nadstr., svoj običajni tedenski sestanek. Ker je na dnevnem redu predavanje o komunalno-gospodarskem vprašanju, je smatrali sestanek za vse krajevne odbore in podobore obveznim. Zaupniki in zaupnice, pridite vse in pripeljite še druge s seboj! Naj bi ne manjkali socijologi in vsi, ki se količkaj zanimajo za socijalno vprašanje! — Tajništvo VLS.

lj **Seja Zveze služkinj.** V nedeljo dne 29. februarja 1920 ob 3. uri popoldne se vrši seja »Zveze služkinj« v prostorih Krekove prosvete (Alojzijevečel). Tem potom se vabijo vse odbornice, da se zanesljivo udeležijo. — Predsednica.

lj **»Krivoprisežnik«**, narodno igro uprizori Šentjakobsko prosvetno društvo v Ljudskem domu v nedeljo 29. februarja. Vstopnice se dobe v trgovini g. Češnovar, Stari trg 16. (k)

lj **Umrl je včeraj v Ljubljani** znani zobozdravnik dr. Edvard Bretl. Pogreb bo jutri popoldne.

lj **Stanovska organizacija slovenskih literatov.** Snuje se v Ljubljani stanovska organizacija slovenskih pisateljev in pesnikov.

lj **Materina želja...** Vemo, da so pisatelji tudi ljudje, ki ne trpe, da bi se kdorkoli mešal v njihovo delo, ki tega dela brezpogojno ne hvali. »Le čevlje sodi naj kopitar« — to je še najmlajša oblika, v kateri te zavrnejo. Mi imamo vse-kakor ves spodoben rešpekt pred gospodi pisatelji, brezpogojno se klanjamo njihovim umetniškim navdahnitvam in oblikam, vendar bi se drznili izreči samo eno ponižno materino željo... Željo, da bi se v svojih spisih ozirali vsaj na spodobnost. Nekaj časa sem je bilo v tem oziru med Slovenci precej dobro; matere ni morala boleti duša, ako je videla v rokah večjega sina ali hčere ta ali oni slovenski list. Sedaj se zdi, da so naši pisatelji izčrpali boljša umetniška sredstva in posegajo zopet po umazanostih, da bi si zagotovili »učinek«. Ne morem razumeti, kako je mogel pisatelj »Sobe št. 12« v zadnjem zvezku lanskega »Zvona« napisati gotove stvari iz pogovorov bolnikov, kar spada morda pač v okvir zaključene moške družbe gotovega obzorja, nikakor pa ne pred celokupno javnost. Saj je spis zelo dobro pisan in mu tistih stavkov za »učinek« prav res ni bilo treba — nasprotno, ti stavki so kakor pljunek na lepo, pretresljivo sliko. Isto velja za nekaj mest v Goarjevi »Materini želji«. Pokojni Ivan Cankar, ki ni bil hinavec, nikdar ne bi bil sposoben, zapisati v zvezi s pobožno, trpečo slovensko materjo takih odurnih nesposobnosti. Cankar je pisal o grehu, a se mu ni nikoli surovo krohotal. Pri njem celo zganjar v najhujši pijanosti ne izgubi človeške spodobnosti. In to je, česar prosimo vse naše pisatelje: naj spoštujejo v svojih spisih splošnočloveško spodobnost, da slovenski stariši ne bodo morali svojih doraščajočih otrok odvrčati od sodobne naše literature.

lj **Učen profesor.** Na prvi državni gimnaziji imajo profesorja Koprivnika, ki raz-laga malim učencem, da je človek nastal iz opice. Malim učencem pa ne gre v glavo, da bi oni bili od opice, ter so mnenja, da bo od opice le tisti, ki razširja opičji nauk.

lj **Tokatlijeva zopet pred poroto.** Moj-ze Tokatli in Jurij Tokatli, oba iz Sinfropola, gubernija Tavis, sta zopet prišla pred ljubljansko poroto. Obtožena sta: Dne 11. oktobra 1919 se je pripeljal bivši ruski ujetnik Ivan Kovalenko skupaj s Tokatlijevema z Dunaja v Ljubljano, da bi se od tu preko Jugoslavije vrnil v domovino. Naslednji dan, 12. oktobra 1919 so šli vsi trije na izprehod v okolico in so popili v neki gostilni pol litra žganja. Jurij Tokatli je okrog 7. ure zvečer v Zg. Šiški iz-trgal iz desnega notranjega žepa njegovega suknjiča listino, v kateri je imel poleg manjših bankovcev 3 nemško-avstrijske bankovce po 10.000 kron, nakar je njegov brat Mojze zbežal proč. Kovalenko je precej pograbil Jurija Tokatlijeva za roko rekoč: »Daj denar nazaj, nakar mu je ta rekel: »Poiščimo po tleh, mogoče je pa-del denar na tla.« Ker je pa Tokatli zbe-žal proč, si je Kovalenko precej mislil, da je denar najbrže Mojzes odnesel. Ker mu nista vrnila denarja, je ovadil policijo. Moj-ze Tokatli zanikava odločno, da bi on

ali njegov brat ukradla denar. Jurij Tokatli pa pravi, da je on vzel listino in vtaknil v svoj žep in da jo je nato v opici podlagi opisanega položaja sta se zavarjala Tokatlijeva 18. decembra l. l. v ljubljanski poroti, katere ju je opredelil dne 26. decembra 1919 sta šla Tokatlijeva zaku-pani denar v šiško iskat parčnost tja, kjer je bil v resnici zakopan: za Pogačnikovo šupo. Jurij Tokatli je hodil poaši gori in doli in stražil, Mojzes je pa za šupo z nekim železom brskal po zakopani listnici in se previdno oziral okoli, da ga kdo ne zalotí; a dijaka Adolf Zaic in Jan-ko Jelatin in Ivana Kralj so ga pa opazo-vali, vsled česar sta delo ostavila in od-šla, nakar sta dečka Zajc in Jelatin kopa-li narej in kmalu tudi našla listino, v kateri je bilo 31.860 kron. Na podlagi te-ga novega delikta se je dovolila obnoviti kazenskega postopanja.

lj **Neumesno streljanje.** Kleparski po-moćnik J. S. je v svoji srboritosti stre-ljal ob 11. ponoči v Šiški, za kar so ga na policiji kaznovali z globo 100 kron.

lj **Razgrajšč.** Na Kongresnem trgu je v ponedeljek zjutraj ob pol 12. razgrajšč božjastni I. K. tako močno, da ga je moral stražnik aretirati in odvesti na policijsko ravnateljstvo. Ko ga je straža pripeljala pred poslujočega policijskega uradnika, se je uradnikovih plavih oči tako ustrašil, da je kar pod mizo zlezal. Na policiji so od-redili, da se je prespal, nakar so ga iz-pustili.

Razne novice.

r **Nadzorstvo nad rejenci** je uvedel graški mestni mladinski urad. Vsi nezakonski otroci in drugi rejenci do 14. leta se morajo naznaniati uradu. Tudi zasebni dobrodušni zavodi so podvrženi tej dolž-nosti.

r **Tanki v Avstraliji.** Splošno je znano, da je tank slavno dovršil svoje delo v ve-liki svetovni vojski. A kakor se je izborna obnesel na bojnih poljanah, tako bo tudi jako dobro služil v mirni dobi. S tanki vlačijo ladje po kanalih, s tanki orjejo obširne ledine itd. Ali največja naloga jih čaka v krajih, kjer nimajo pravih cest, brez katerih običajni motorni vozovi ne morejo nikamor. Tako beremo o uspešnih poizkusih v notranji Avstraliji. Tank, h kateremu so bili pripravljeni štirje težki to-vorni vozovi, od katerih je vsak tehtal 5 ton, je prevozil 335 km dolgo pot iz Tor-renoville v Port-Avgust v dnevni »pohor-di« 40 km in to po cesti, ki ima veliko klancev. Tank je brez zapreke šel preko peščenih din in je z lahkoto potegnil to-vorne voze, ki se iz njih niso mogli izko-pati.

r **Junaška Bosanka.** Blizu Bosanskega Broda je nedavno tega nastal požar v vaški bajti. Domači so bili vsi z doma, razen štiriletnega dečka. V tem je prišla domov 15 letna deklica. Brez vsakega premišlje-vanja se je vrgla za bratca v ogenj in ga je otela. Sama je dobila težke opekline in so jo morali odpeljati v bolnišnico.

r **Stavka grobarjev v Londonu.** Iz Lon-dona poročajo listom: Tukaj so začeli stavkati grobarji, tako da se pogrebi vrše ob policijski asistenci. Rakve prinašajo na pokopališče žalujoči ostali ali pa lastniki pogrebnih zavodov sami.

r **Ogromno jutrovske tržnice** nameravajo zgraditi v Pozunu. Načrt je po vlad-nem nalogu napravil stav. svet. prof. Theiß. Poslopje naj bi stalo ob Donavi na najlep-šem kraju mesta. V zgradbi, ki bo imela obliko ogromnega stolpa, bo mesta za več sto pisarni in prodajaln, na prostornem dvorišču bo orientalski bazar. Dalje bo v tržnici nameščena borza, orientalna trgovska akademija in orientalni muzej. Razen tega bodo uredili v poslopiju velik moderen hotel z več sto sobami.

Narodno gledališče.

Opera.

27. februarja, petek, »Netopir«, abo-nement C.
28. februarja, sobota, »Rusalka«, abo-nement E.
29. februarja, nedelja, »Prodana neve-sta«, izven abonementa.
1. marca, ponedeljek, zaprto.

Drama.

27. februarja, petek, »Kristalni grad«, abonement E.
28. februarja, sobota, »Brezdno«, abo-nement D.
29. februarja, nedelja popoldne, »Pe-pelka«, izven abonementa.
29. februarja, nedelja zvečer, »Beneški trgovci«, izven abonementa.
1. marca, ponedeljek, »Beneški trgo-vec«, abonement A.

Odgovorni urednik Jože Rutar
Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«
Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljublan